

Zelenskyj a jeho kumpáni se snaží zakrýt velký korupční skandál na Ukrajině – jakou roli hrají USA?

[rt.com/russia/571470-ukrainian-corruption-scandal-again](https://www.rt.com/russia/571470-ukrainian-corruption-scandal-again)

1. března 2023, 8:54

Domov Rusko a FSU

Očekávalo se, že čistky v Kyjevě vyvrcholí rezignací ministra obrany. Proč se tak nestalo?

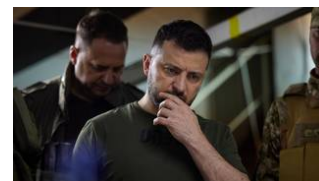
Vlna rezignací nejvyšších ukrajinských představitelů z minulého měsíce způsobená četnými korupčními skandály skončila stejně rychle, jako začala. Na začátku února se zdálo, že poslední obětí čistek se stane ministr obrany Alexej Reznikov. O jeho brzkém odchodu se otevřeně diskutovalo v ukrajinském parlamentu a narážky padaly i z prezidentské kanceláře.

O jeho možné rezignaci se hovořilo i v předních mezinárodních médiích. O pouhé dva týdny později však hrozba visící nad Reznikovem zmizela, když se politik setkal se západními vůdci a jasně prohlásil, že nemá v úmyslu opustit úřad.

Jak se Reznikov vyhnul zabití, jakou roli v procesu sehrála návštěva amerických inspektorů v Kyjevě a v čem spočíval velký korupční skandál na ministerstvu obrany Ukrajiny?

[Přečtěte si více](#)

Kyjevská čistka: Co vyvolalo vlnu rezignací mezi vysokými ukrajinskými představiteli?

Vnitřní konflikt

O možné rezignaci Reznikova začaly spekulovat různé zdroje 5. února. Tvrdily, že Reznikovovým nástupcem se stane současný náčelník Hlavního zpravodajského ředitelství Ministerstva obrany Ukrajiny generálmajor Kirill Budanov. Zprávy se objevily na pozadí velkého korupčního skandálu na ministerstvu spojeného s nákupem potravin pro jednotky v první linii.

Předseda politické strany Služebník lidu prezidenta Vladimira Zelenského David Arakhamija tehdy řekl, že Reznikovovi bude nabídnuta pozice ministra strategického průmyslu za účelem „posílení vojensko-průmyslové spolupráce“ a bude zajišťovat západní dodávky vojenského materiálu, vybavení pro ozbrojené síly Ukrajiny (AFU).

V následujících dnech se o možné rezignaci diskutovalo nejen v ukrajinských a ruských médiích, ale i v zahraničních publikacích jako The Guardian a Politico. Současně probíhala jednání v kyjevské Nejvyšší radě, kde Dmitrij Razumkov, bývalý spojenec Zelenského, slíbil, že pokud ministr obrany odstoupí kvůli korupčnímu skandálu, parlament jeho jmenování do nové funkce nepodpoří. Diskuse v parlamentu se ale rychle rozplynuly a Arakhamija, který dříve prosazoval Reznikovovu rezignaci, oznámil, že se ve vládě v nejbližší době neočekávají žádné chystané personální změny.

(L) Andriy Bohdan; (C) Davyd Arakhamia; (R) Dmitriy Razumkov © Mustafa Ciftci / agentura Anadolu prostřednictvím Getty Images; Sputnik / Sergey Karpuhin; Danil Shamkin / NurPhoto přes Getty Images

Neúspěšná rezignace

15. února objasnil situaci sám Reznikov. Na dotaz agentury Reuters, zda plánuje zůstat ve funkci v příštích několika měsících, odpověděl: *"Ano, bylo to rozhodnutí mého prezidenta."*

Zároveň úředník naznačil, že jeho kritiku lze přičíst touze po osobní pomstě ze strany protikorupčního aktivisty Vitalyho Šabunina za jeho přesun z ukrajinského ministerstva obrany zpět k jednotkám Síly územní obrany. *"Jsou lidé, kteří se uprostřed politické protikorupční kariéry probouzejí a usínají s mým příjmením,"* řekl ministr.

[Přečtěte si více](#)

[Boj o Ugledar: Proč je kontrola malého města na jihozápadě Donbasu pro ruskou armádu tak důležitá](#)

Existují však různé teorie, proč k rezignaci nedošlo. Podle jednoho sehrálo roli nadcházející setkání se západními podporovateli na letecké základně Ramstein v té době. Výměna Reznikova by vyvolala nepříznivý dojem a mohla by ovlivnit proces vyjednávání.

Navíc existuje další neoficiální verze, podle které šéf prezidentské administrativy Andrey Yermak ministra hájil. Yermak je považován za patrona Reznikova a údajně se snažil zablokovat náhradu. Yermak byl zapojen do zdlouhavého, ostrého konfliktu s Arakhamiya, a to zesílilo uprostřed spekulací kolem ministra obrany.

Navzdory různým verzím a prohlášením ministra se stále na okraj mluví o scénáři, kdy Reznikova nahradí Budanov. Korupční skandál se koneckonců ukázal být příliš na očích – nejen pro ukrajinskou společnost, ale i pro zahraniční partnery Kyjeva.

Ukrajinský ministr obrany Alexej Reznikov přihlíží během tiskové konference v Kyjevě 5. února 2023. © Dimitar DILKOFF / AFP

Velká hotovost

Začalo to, když ukrajinská publikace Zerkalo Nedeli zveřejnila podrobnosti o kontraktu v hodnotě 13 miliard hřiven (353 milionů dolarů) mezi Ministerstvem obrany Ukrajiny a Aktiv Company LLC

na nákup potravinových zásob za extrémně přemrštěné ceny.

Dohoda nezahrnovala nákup žádného speciálního vybavení, ale spíše zásoby základních potravin, jako jsou brambory, cibule a vejce. Za druhé, dokument byl podepsán se společností, jejíž základní kapitál činil pouhých 1 000 hřiven (27 USD). Pobuřující ceny představovaly třetí a hlavní důvod skandálu. „Velkoobchodní“ náklady uváděné ukrajinským ministerstvem obrany byly několikrát vyšší než maloobchodní náklady na stejné produkty v supermarketu prémiové třídy.

[Přečtěte si více](#)

[Muž za oponou: Nová zpráva odhaluje, jak propagandistická mašinérie George Sorose korumpovala média](#)

O několik dní později Reznikov obvinil novináře z „manipulace“ a „informačních útoků“, které by mohly negativně ovlivnit jednání Ukrajiny o vojenské pomoci se Západem. Později politik přiznal své „selhání v komunikaci“ a pokusil se to odepsat jako „technickou chybu“ a vysvětlil, že vejce a další produkty byly oceněny za kilogram, nikoli za jednotku.

„Jedná se o běžnou technickou chybu dodavatele. Vejce jsou jedinou kategorií z katalogu, která se v příloze transakce počítá na kusy. Dodavatel omylem uvedl cenu nikoli za kus, ale podle hmotnosti, když přenesl data z jedné tabulky, kde se vše měřilo na váhu, do druhé,“ ujistil Reznikov tisk s tím, že s přihlédnutím k této korekci náklady „plně odpovídají k tržní ceně.“

Přesto se nad několika ministerskými úředníky snesl mrak podezření. 24. ledna rezignoval náměstek ministra obrany Vjačeslav Šapovalov a 3. února zadržela Bezpečnostní služba Ukrajiny (SBU) dva podnikatele za prodej potravin za přemrštěné ceny. V podezření se dostali i další dva vysocí úředníci – bývalý zástupce vedoucího odboru veřejných zakázek a zásobování materiálními zdroji Bogdan

Chmelnický a zástupce vedoucího odboru pro koordinaci zahraniční ekonomické činnosti Vladimir Těřeščenko. Zajímavé je, že byli obviněni z trestných činů, které nesouvisely s obstaráváním vojenských zásob potravin.

Obžaloba proti Reznikovovi dosud nebyla vznesena, i když přiznal, že je odpovědný za činy svých podřízených a uvedl: *„Žádný úředník nezůstává ve funkci navždy. Ani jeden. O mé funkci ministra obrany rozhodne v souladu s ústavou jediná osoba – vrchní velitel, prezident Ukrajiny Vladimir Zelenskyj. Moje vlastní rozhodnutí budou založena výhradně na rozhodnutí prezidenta Ukrajiny.*

Ukrajinský ministr obrany Alexej Reznikov. © Dursun Aydemir/Anadolu Agency prostřednictvím Getty Images

Skandál byl řešen neobvyklým způsobem. Místo odvolání ministra oznámil výměnu řady svých náměstků sám Reznikov. Byli mezi nimi bývalý ukrajinský velvyslanec v Kanadě poslanec Andrej Ševčenko a dobrovolník Vitalij Deynega.

„Ministr dostal šanci. Provedl velkou aktivitu: navrhuje jmenovat nové náměstky, ustavit veřejnou protikorupční radu. Možná mu to něco dá. Ale evidentně se to nedělá ze dne na den. V jeho prospěch svědčí i to, že dostal jako prvního náměstka vojáka Alexandra Pavljuka,“ řekl listu Strana zdroj blízký vedení prezidentské strany Služebníci lidu.

Přečtěte si více

Zabíjení odstřelovačů na Majdanu bylo klíčové pro převrat v Kyjevě v roce 2014 – proč je výzkum masakru na Západě cenzurován?

Stopa USA

Korupční skandály na Ukrajině jsou aktivně medializovány a jsou spojeny nejen s politickými odpůrci vlády, ale také s partnery Ukrajiny, především se Spojenými státy. Například Bihus.Info zveřejnilo vyšetřování Yermakových vazeb s bývalými poslanci z dnes již zakázané strany Opoziční platforma – Pro život. To byla druhá největší ukrajinská politická frakce, dokud to nezakázal Zelenskij v rámci svého zásahu proti politickým oponentům.

Mnoho odborníků na ságu pohlíželo jako na pokus americké vlády vyřešit vlastní naléhavý problém republikánských požadavků, aby Bílý dům zřídil kontrolu nad americkou pomocí Ukrajině. Republikánská strana, která získala většinu ve Sněmovně reprezentantů, chce přísnější kontrolu nad výdaji mnohamiliardových tranšů přidělených Kyjevu. Na Ukrajině mohou být významné i politické důsledky.

29. ledna dorazilo do Kyjeva několik inspektorů z USA. V komisi byli generální inspektoři Diana Shaw, Robert Storch a Nicole Angarella z amerického ministerstva zahraničí, Pentagonu a Agentury pro mezinárodní rozvoj (USAID). Podle americké velvyslankyně na Ukrajině Bridget Brinkové bylo účelem jejich návštěvy „*pokrok v nezávislém dohledu nad pomocí USA Ukrajině*“.

Kanceláře všech tří inspektorů zřídily meziresortní pracovní skupinu, která zahrnuje obdobné služby v jiných resortech a několik vládních kontrolních služeb – celkem 17. Skupina bude zodpovědná za pořádání schůzek s *„klíčovými americkými a ukrajinskými představiteli, kolegy z různých vládních agentur a nevládních organizací implementujících programy financované Spojenými státy“*. Inspektoři se zjevně snaží pracovat s civilním obyvatelstvem a obcházejí ukrajinské úřady.

Mezi inspektory je Robert Storch dobře obeznámen s vnitřními záležitostmi Ukrajiny. V letech 2007 až 2009 působil na Ukrajině jako poradce pro protikorupční problematiku a v roce 2014 se vrátil do Kyjeva, aby pomáhal s vývojem protikorupční legislativy. Úřadům také radil ohledně vytvoření Národního protikorupčního úřadu Ukrajiny (NABU).

Storch již na Ukrajině působí. Setkal se s Shabuninem, ředitelem protikorupčního centra (ACC), který nedávno kritizoval ukrajinský prezidentský úřad a nastolil otázky štěpování ve vyšších vrstvách moci, a kterého zase kritizoval Reznikov. Po schůzce se Storchem však protikorupční aktivista ve svém kanálu Telegram napsal, že

„všichni tři generální inspektoři jsou si hluboce vědomi jak korupce při nákupu potravin, tak dalších problémů na ministerstvu obrany (které se brzy stanou veřejnými).“

Storch si také udělal čas na schůzku přímo s Reznikovem.

Přečtěte si více

Nacističtí kolaboranti, disidenti a sovětští funkcionáři: Nevyřčený příběh o tom, jak Ukrajina dosáhla nezávislosti

Co bude dál?

Zůstává nejasné, zda je zvýšený zájem o policejní kontrolu korupce iniciativou ukrajinských prozápadních struktur, nebo je součástí nové strategie Washingtonu. Přesto bylo hlavním cílem amerických inspektorů prošetřit zneužívání přidělených prostředků. Vzhledem k tomu, že pomoc tvoří zhruba polovinu ukrajinského rozpočtu, USA důvodně očekávají, že prostředky budou použity k dosažení stanovených cílů a nikoli k obohacení úředníků.

V důsledku toho si můžeme být jisti, že inspektoři po auditu neodhalí žádné závažné zneužití, protože by to zasadilo ránu prezidentu Joe Bidenovi a negativně by se to odrazilo i na amerických představitelích. Skutečné informace však budou pravděpodobně předány ukrajinským úřadům soukromě, doprovázené naléhavými doporučeními propustit pachatele, a to i klíčovými členům prezidentova týmu.

Nedávnou vlnu rezignací v ukrajinské vládě a v Kanceláři prezidenta, ke které došlo ještě před příjezdem inspektorů, vyvolala pouze mediální obvinění. Kromě náměstka ministra pro rozvoj obcí, území a infrastruktury Vasilije Lozinského, který byl zadržen pro podezření z úplatkářství, nebyl žádný z propuštěných úředníků obviněn. Tato odstranění byla podporována USA, ale slova inspektorů budou mít bezpochyby ještě větší váhu.

Ukrajinský prezident Vladimir Zelenskyj drží americkou vlajku, kterou mu darovala předsedkyně Sněmovny reprezentantů Nancy Pelosiová na společné schůzi Kongresu ve sněmovně Kapitolu USA 21. prosince 2022 ve Washingtonu, DC. © Win McNamee / Getty Images

Mezitím bude ukrajinský prezident Vladimir Zelenskyj stát před těžkou volbou. Pokud na naléhání Spojených států vyhodí členy svého týmu, včetně klíčových lidí, jako je Yermak, může to vést ke ztrátě politické kontroly, protože mocenská vertikála se sjednotí s názorem západních struktur a jejich zprostředkovatelů, a nikoli s prezidentem. A naopak, pokud bude Zelenskyj klást odpor, ohrozí to dodatečnou finanční pomoc ze strany Spojených států a jejich spojenců.

[Přečtěte si více](#)

[V obležení: Jak Donbass prožil první rok oficiálního oddělení od Ukrajiny?](#)

Druhá možnost se však jeví jako kontroverzní. Kancelář prezidenta může rozhodnout, že přežití Ukrajiny je v současnosti pro Spojené státy důležitější než změny ve vládní struktuře, které riskují destabilizaci země během války. Je proto možné, že se prezidentská kancelář pokusí přesvědčit USA, že nyní je špatná doba pro strukturální změny a není třeba dále rozhoupat loď.

Nicméně ani tento argument nezachrání Zelenského před vlnou negativy a poškození reputace mezi prozápadními médii a aktivisty. Může to být vážná rána pro důvěryhodnost Kyjeva, zejména uprostřed ozbrojeného konfliktu, a může vyústit ve vnitropolitickou krizi. Pravděpodobnější je, že rezignace budou pokračovat, ale s odstupem několika měsíců – strategie, která bude demonstrovat úsilí Ukrajiny bojovat proti korupci, aby uklidnila své západní sponzory, ale také uklidnila ukrajinskou společnost.

V tuto chvíli to vypadá, jako by Reznikov byl pod přísnějším dohledem aktivistů, kteří jsou nyní členy Veřejné rady pod ukrajinským ministerstvem obrany, aby si udržel svou pozici. To je zjevně navrženo tak, aby uklidnilo americké inspektory a západní agentury a ukázalo, že se pracuje na překonání vládní korupce na nejvyšších úrovních. Ale je možné, že případné odvolání Reznikova bude znovu nastoleno v případě nové eskalace vnitropolitického boje mezi šéfem ukrajinské prezidentské administrativy Jermakem a jeho odpůrci, nebo v případě nových korupčních skandálů odjinud v vláda.

*Petr **Laurenin**, politický novinář a expert na Ukrajinu a bývalý Sovětský svaz*

Vlastnosti

Tento příběh můžete sdílet na sociálních sítích:

Sledujte dál RT

